

Лис Ю.С. ОЦІНКА ТА РЕГУЛЯЦІЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЛЮДИНИ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ БЕЗПЕКОЮ ТА ОХОРОНОЮ ЗДОРОВ'Я

Сучасна людина протягом свого життя перебуває в різних середовищах: соціальному, виробничому, побутовому, природному. Людина та середовище її існування утворюють систему, яка складається з великої кількості елементів, що взаємодіють, має впорядкованість в певних межах і володіє специфічними властивостями. Високі темпи розвитку сучасного суспільства висувають значні вимоги до здоров'я людини, виникає необхідність вдосконалювання адаптаційних можливостей організму, нормалізації та регуляції функціонального стану людини.

Згідно Кодексу цивільного захисту України (стаття 7) [1] одним із принципів здійснення цивільного захисту є пріоритетність завдань, спрямованих на рятування життя та збереження здоров'я громадян. Згідно з визначенням Всесвітньої організації охорони здоров'я, поняття здоров'я трактується як не лише відсутність хвороб або фізичних дефектів, а й як стан повного фізичного, психічного та соціального благополуччя [2]. У Законі України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» здоров'я визначається як стан повного фізичного, психічного і соціального благополуччя, а не тільки відсутність хвороб і фізичних вад.

Оцінка функціонального стану людини в процесі життя та діяльності є одним із основних критеріїв поліпшення умов життя та діяльності. Під функціональним станом розуміється інтегральний комплекс тих функцій і якостей людини, які актуалізуються в даний час для вирішення завдання, що стоїть перед нею, відображають механізми регуляції професійної діяльності [3].

Оцінка стану здоров'я, дослідження якості життя надає можливість оцінити стан здоров'я людини і скласти уявлення про наслідки впливу факторів. Оцінка здоров'я людини з позиції якості життя дозволяє оцінити стан здоров'я людини як в період до, так після застосування методів регуляції функціонального стану. Серед найбільш поширених використовуються - опитувальник якості життя ВООЗ (ВОЗЖ-100); загальний опитувальник здоров'я MOS SF-36 (Medical Outcomes Study-Short Form); профіль впливу хвороби (Sickness Impact Profile -SIP); опитувальник оцінки ЯЖ Європейської групи ЯЖ (EuroQol EQ - 5D); ноттингемський профіль здоров'я - Nottingham Health Profil (NHP); опитувальник здоров'я Мак Майстра (Mc-Master Health Index Questionnaire) [4,5,6].

Серед методів детальної діагностики функціонального стану людини можливо використовувати методи рефлексодіагностики (інтегральний метод оцінки функціонального стану) [8], діагностики фізичного розвитку, серцево - судинної та респіраторної, опорно-рухової та сенсорних систем.

Для регуляції функціонального стану можливо застосовувати методи психічної (аутогенне тренування) та психофізіологічної регуляції (рефлексотерапія, рефлексопрофілактика). Методи рефлексотерапії й рефлексопрофілактики поєднують велику групу способів впливу на біологічно активні точки шкіри. При цьому шкіра розглядається як інтегральна інформаційна система [7]. Перевагою в цьому випадку є максимальна доступність шкіри для проведення профілактичних впливів на організм людини. Такий вплив може здійснюватися механічним (голковотерапія, пальпація), термічним (прогрівання, припікання, кріовплив), елек-

Науково-практична конференція №53 (2020 р.)

тричним (електропунктура) та електромагнітним (магнітотерапія, лазеропунктура) способом [8].

Використання центрів регуляції функціонального стану, які поєднують діагностику та регуляцію, дозволить своєчасно оцінювати й контролювати функціональний стан людини та підтримувати його на достатньому рівні для забезпечення та підтримки рівня безпеки та здоров'я.

Література:

1. Кодекс цивільного захисту України:2013№34-35 Із змінами, внесеними згідно № 263-ІХ від 31.10.2019 – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17> .

2. Устав (Конституція) Всемирной организации здравоохранения // Основные документы. – 40-е издание. –Женева, 1995. – С. 5 – 26.

3. Иванов В.Г., Иванов С.В., Филенко И.А. Теория и практика электробезопасности:Монография /В.Г. Иванов, С.В. Иванов, И.А. Филенко.- Харьков,2010.-352с.

4. Руководство по исследованию качества жизни в медицине / под ред. Ю.Л. Шевченко, А.А. Новик, Т.И. Ионова. – М.: ЗАО «Олма Медиа Групп», 2007. – 320с.

5. Ware, J.E. The MOS 36-item short form health survey: Conceptual framework and item selection / J.E. Ware, C.D. Sherbour // Medical Care. – 1992. – Vol. – 30. – P. – 473-483.

6. Ware J.E., Snow K.K., Kosinski M., Gandek B. SF-36 Health Survey. Manual and interpretation guide //The HealthInstitute, New England Medical Center. Boston, Mass.-1993.

7. Аврутин А.И. Практическая энергетическая акупунктура и календарь рефлексотерапевта / А.И. Аврутин. – Клайпеда: «Риитас», 1991. – 180 с.

Приборная реализация методов рефлексодиагностики и терапии (Накатани и Фоль)/ [Иванов В.Г., Панков Е.Я., Вязовский В.А., Иванов С.В.], Харьков, 1994.- 189с.